

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2044846
Steller: C. Bakker
Datum commissie: 1 juni 2023
Datum raadsvergadering: 15 juni 2023

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: A. Boomgaars
E-mail: c.bakker@hoorn.nl

Onderwerp

Zienswijze jaarstukken 2022 en begroting 2024 WerkSaam

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Samenvatting jaarrekening 2022 en ontwerpbegroting 2024
2	Jaarrekening 2022
3	Ontwerpbegroting 2024
4	Sociaal jaarverslag 2022

De raad besluit

1. Positieve zienswijzen af te geven op de jaarrekening 2022 en de ontwerpbegroting 2024 van WerkSaam Westfriesland.
2. In te stemmen met het voorstel om het positieve exploitatieresultaat 2022 van 487.000 euro toe te voegen aan de algemene reserve van WerkSaam Westfriesland.

Samenvatting

De Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland (hierna WerkSaam) biedt de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 aan. Het algemeen bestuur van WerkSaam stelt deze op 13 juli 2023 vast. Gemeenten kunnen voor deze datum hun zienswijze op deze stukken geven. Daarnaast kunnen zij kennisnemen van het Sociaal jaarverslag 2022 van WerkSaam.

Niet alle doelen zijn volledig gerealiseerd in 2022. Dit is verklaarbaar en wordt uitgelegd in het jaarverslag. De conceptbegroting 2024 is in overeenstemming met de eerder vastgestelde kadernota. Er wordt voorgesteld om positieve zienswijzen af te geven op beide documenten. Ook wordt voorgesteld om kennis te nemen van het Sociaal jaarverslag 2022 van WerkSaam.

WerkSaam sluit 2022 af met een positief resultaat van 487.000 euro. In de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen is afgesproken dat het voordelige rekeningresultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Over een periode van drie jaar wordt beoordeeld of de stand van de algemene reserve voldoende is om de risico's op te vangen. Als dit het geval is, wordt het 'overschot' op de algemene reserve teruggestort aan de gemeenten. Dit gebeurt dan bij de jaarrekening 2023.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Het algemeen bestuur van WerkSaam stelt op 13 juli 2023 de jaarrekening 2022 en de ontwerpbegroting 2024 vast. De regiogemeenten kunnen op deze documenten een zienswijze afgeven.

Belang

WerkSaam moet voor 1 augustus 2023 een sluitende begroting 2024 en een verantwoording over 2022 ter goedkeuring toesturen aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Daarom is het belangrijk dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten tijdig een zienswijze afgeven.

Centrale vraag

Wil de gemeenteraad een zienswijze afgeven op de jaarrekening 2022 en de ontwerpbegroting 2024 van WerkSaam?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Een goede uitvoering van de Participatiewet zorgt ervoor dat inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien worden ondersteund en begeleid. Dit bevordert de zelfredzaamheid en participatie.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

WerkSaam staat voor een duurzame en inclusieve arbeidsmarkt en geeft uitvoering aan de volgende zeven Global goals:

- 1 geen armoede
- 2 geen honger
- 3 goede gezondheid en welzijn
- 8 eerlijk werk en economische groei
- 10 ongelijkheid verminderen
- 12 verantwoorde consumptie en productie
- 17 partnerschap om doelstellingen te bereiken

4. Kaders

Regionaal

Besluit Informatievoorziening

In 2018 namen achttien raden in Noord-Holland Noord dit besluit met het doel om de informatievoorziening van gemeenschappelijke regelingen aan gemeenteraden te verbeteren. Hierdoor worden gemeenteraadsleden meer aan de voorkant betrokken bij de te maken beleidskeuzes en de financiële kaders voor de uitvoering van dit beleid.

Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam

Dit is een samenwerkingsverband tussen de zeven Westfriese gemeenten (Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) en het SW¹-bedrijf Op/maat. Hierin zijn onder meer het belang, de taken en bevoegdheden en financiën en beheer vastgelegd.

Financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR)

In 2019 stelden de gemeenteraden in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland de FUGR vast. De FUGR is vanuit de regietafel geïnitieerd met als doel stroomlijning en versimpeling. De FUGR vervangt de regeling uit 2012 en is gemoderniseerd en vereenvoudigd. Hiermee worden ook vaste uitgangspunten voor het indexcijfer voor loon -en prijsontwikkelingen gehanteerd.

¹ SW-bedrijf = sociale werkvoorzieningsbedrijf
Zaaknummer: 2044846

Lokaal

Raadsbesluit zienswijze op beleidsplan 'Meedoen telt!' 2022-2025 van WerkSaam

WerkSaam richt zich op werk, inkomen en ontwikkeling en gaat de komende jaren aan de slag met een snellere afhandeling van aanvragen, meer maatwerk en meer duurzame uitstroom. Daarnaast gaat WerkSaam soepeler om met kwijtschelding en het toepassen van de kostendelersnorm.

Op 26 oktober 2021 gaf de gemeenteraad een positieve zienswijze af op dit beleidsplan. Het algemeen bestuur van WerkSaam stelde het beleidsplan vast op 9 december 2021 en hield rekening met de zienswijzen van de gemeenteraden. Dit betekent dat WerkSaam de gemeenten jaarlijks informeert over de uitvoeringsplannen die voortvloeien uit het beleidsplan. Ook worden de gemeenten op de hoogte gehouden van ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de Participatiewet of die innovatieve kansen en mogelijkheden bieden op de arbeidsmarkt. Daarnaast krijgen gemeenten informatie over de wijze waarop WerkSaam aanhaakt bij initiatieven en activiteiten gericht op inclusie en diversiteit.

Raadsbesluit zienswijze op kaderbrief 2024 van WerkSaam

Met deze nota/brief heeft WerkSaam voldaan aan het doel om raden meer sturing en grip te geven op de hoofdlijnen van de begroting 2024. De raad gaf op 7 februari 2023 een positieve zienswijze af.

Besluit algemeen bestuur WerkSaam van 13 december 2022

Random reserves en voorzieningen is besloten om het overschot in een reserve na drie jaar terug te storten aan gemeenten.

5. Argumenten

WerkSaam houdt gemeenten op de hoogte van ontwikkelingen (via cyclusedocumenten, rapporten en brieven). De opgestelde begroting 2024 is conform de vastgestelde kadernota 2024. Er is geen aanleiding om een negatieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2022 of op de begroting 2024. In bijlage I vindt u een samenvatting van de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 per programma.

Algemeen beeld Jaarrekening 2022

In 2022 zijn niet alle gestelde doelen behaald. Dit is verklaarbaar en legt WerkSaam goed uit. Het ziekteverzuim was hoger dan verwacht vanwege corona. De doorlooptijd van aanmelding tot re-integratieplan daalde niet maar steeg licht. Dit had te maken met veranderde wet-en regelgeving. Het lukte bij 70% van de aanvragen om deze binnen drie weken af te handelen. Het doel om dit bij 95% te realiseren, bleek te ambitieus. Ook hier speelde veranderde wet-en regelgeving een rol. Tot slot was er minder uitstroom naar betaald werk via werkstages dan verwacht. Dit komt omdat er steeds minder mensen zijn met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt.

Financieel beeld Jaarrekening 2022

Weerstandsvermogen

Bij de weerstandscapaciteit gaat het om de algemene reserve en dat mag maximaal 2,5% van de lasten bedragen. Dit is vastgelegd in de 'Financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen'. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio. Deze ratio geeft de verhouding aan tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. De ratio komt bij de jaarrekening uit op 1,27. Hiermee voldoet de ratio aan de vastgestelde minimale ratio van 1.0 en is voldoende om tegenvallers te kunnen opvangen.

Exploitatieresultaat 2022

WerkSaam sluit 2022 af met een positief resultaat van € 487.000. Dit heeft onder andere te maken met lagere personele lasten, lagere afschrijvingslasten en een meevaller omdat kosten voor DeSom niet zijn doorbelast. In bijlage I staat meer informatie.

Volgens de nota reserves en voorzieningen en gemaakte afspraken wordt het voordelige rekeningresultaat toegevoegd aan de algemene reserve. Over een periode van drie jaar wordt

beoordeeld of de stand van de algemene reserve voldoende is om de risico's op te vangen. Als dit zo is, dan wordt het overschot op de algemene reserve teruggestort aan de gemeenten. Dit wordt volgens afspraak beoordeeld bij de jaarrekening 2023. Daarom wordt voorgesteld het positieve rekeningresultaat toe te voegen aan de algemene reserve.

Risico's

Bij WerkSaam werden vooral de kosten voor het huisvestingsplan duurder. De inflatie liep op tot 10%. Keuzes in de uitvoering van het huisvestingsplan en de doorlooptijd beperkten de overschrijding. Het energiecontract liep tot 1 januari 2023 en leidde in 2022 niet tot een prijsverhoging.

Door de economische groei nam het aantal werklozen in 2022 steeds verder af. Door de ontstane krapte op de arbeidsmarkt daalde het aantal uitkeringen. Inwoners die wel een uitkering aanvragen, hebben vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het kost coaches meer tijd om hen te ontwikkelen richting de arbeidsmarkt.

De toegevoegde waarde² was in 2022 iets hoger dan in 2021. In 2022 zijn ook enkele beschut werkers geplaatst binnen de leer-werkbedrijven zoals detachering en groenvoorziening. Dit vult de afname van het aantal Wsw'ers binnen die bedrijven iets af. De beschut werkers hebben gemiddeld een lagere verdien capaciteit. Dit leidt tot een lagere omzet binnen de leer-werkbedrijven.

Sociaal jaarverslag 2022

Dit verslag is een belangrijk informatiedocument voor de ondernemingsraad van WerkSaam en een beleidsinstrument voor WerkSaam als organisatie. Gemeenten ontvangen dit verslag ter kennisname.

Ontwerpbegroting 2024

Algemeen beeld begroting 2024

De raad gaf op 7 februari 2023 een positieve zienswijze af op de kadernota 2024. WerkSaam ontving van alle zeven gemeenten een positieve zienswijze. De kadernota 2024 is vastgesteld en is beleidsmatig én financieel het uitgangspunt voor voorliggende begroting. De ontwerpbegroting 2024 is in lijn met deze kadernota.

De ontwerpbegroting gaat in op de ambities van WerkSaam voor 2024 en de inspanningen die daarbij horen. In bijlage I staat kort beschreven wat WerkSaam in 2024 wil bereiken.

Financieel beeld begroting 2024

De begroting is gebaseerd op de Kadernota 2024. Alle deelnemende gemeenten gaven een positieve zienswijze af. De indexatie van 7,1 % is conform de kadernota verwerkt. De KPI's in de begroting zijn afgezet tegen soortgelijke organisaties in het land om dit goed te monitoren.

Risico's

De ontwikkeling van de toegevoegde waarde wordt jaarlijks een groter risico. Dit heeft te maken met de afname van de Wsw'ers en de toename van beschut werkers. Dit is van invloed op opdrachten die WerkSaam uitvoert. Zo kan niet altijd worden voldaan aan de hoge begeleidingsbehoefte van de beschut werkers. De opdrachten worden dan uitgevoerd door cliënten uit andere doelgroepen. Dit leidt tot extra kosten. WerkSaam gaat in 2023 aan de slag met scenario's over de ontwikkeling van de toegevoegde waarde en de toekomst van leer-werkbedrijven.

Het aantal mensen met een loonkostensubsidie stijgt jaarlijks met 10 tot 15%. Hierdoor stijgen ook de administratieve lasten bij WerkSaam. Door de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden is deze stijging nu nog geen probleem. Bij een stijging van de aantallen kan de stijging van de administratieve lasten wel een financieel risico worden.

² Toegevoegde waarde = omzet leerwerkbedrijven minus de directe kosten
Zaaknummer: 2044846

Er is nog onvoldoende zicht op de werkelijke kosten van de uitvoering van de Wet Inburgering en de dekking die hiertegenover staat. Het is lastig om de instroom van inburgeraars in te schatten.

Tot slot kunnen externe factoren van invloed zijn op de bedrijfsvoering. Denk aan cyberaanvallen, de Wet open overheid en de verplichtingen met betrekking tot verslaglegging duurzaamheid.

Weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen komt in 2024 uit op 1,10. Dit is voldoende. Een weerstandsratio van 1 is voldoende om de toegevoegde waarde te realiseren en daarmee de gemeentelijke bijdrage gelijk te houden. Dit voorkomt dat WerkSaam bij tegenvallers extra geld moet vragen aan gemeenten.

Structureel meerjarig exploitatiesaldo

De begroting 2024 heeft een negatief structureel exploitatiesaldo. De daling van reserves is een aandachtspunt voor de komende jaren. WerkSaam gaat hier goed op monitoren. WerkSaam presenteert voor de jaren 2024-2027 een sluitend meerjaren perspectief. De begroting is structureel sluitend door het nemen van de volgende maatregelen:

- Een deel van de personeelskosten is flexibel, zodat bij wegvallen van dekking deze personeelskosten afgebouwd kunnen worden.
- De re-integratievoorzieningen kunnen worden afgebouwd, zodat er structurele dekking ontstaat voor het wegvallen van de reserve re-integratiegelden.

6. Maatschappelijk draagvlak

Voor zover ambtelijk bekend, geven alle zeven gemeenteraden positieve zienswijzen af.

7. Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financieel effect op het begrotingsresultaat. De financiële gevolgen van de begroting 2024 zijn verwerkt in de kadernota 2023.

8. Communicatie

Na vaststelling van de zienswijzen op 15 juni 2023 wordt WerkSaam op de hoogte gebracht.

9. Realisatie

WerkSaam stuurt voor 1 augustus 2023 een sluitende begroting en een verantwoording over 2022 ter goedkeuring aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

Hoorn, 16 MEI 2023

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester